

Scenariusz lekcji – klasy 4–8 szkoły podstawowej

Temat: Liga Ochrony Przyrody – historia, działalność i rola organizacji w ochronie środowiska.

Opis, wprowadzenie i uzasadnienie wyboru tematu:

Uczniowie poznają genezę najstarszej organizacji ekologicznej w Polsce. Zajęcia mają na celu ukazanie, jak LOP wpływa na ochronę środowiska oraz w jaki sposób młodzi ludzie mogą aktywnie uczestniczyć w działaniach proekologicznych. Temat rozwija kompetencje obywatelskie i ekologiczne.

Cele lekcji:

Uczeń:

- przedstawia historię powstania i misję LOP
- wymienia główne cele i zadania organizacji
- rozpoznaje przykłady jej działań (konkursy, akcje ekologiczne)
- rozumie znaczenie organizacji społecznych w ochronie środowiska
- proponuje własne działania ekologiczne

Metody pracy

- mapa myśli
- dyskusja kierowana
- praca z tekstem źródłowym
- praca projektowa

Formy pracy

- praca indywidualna
- praca w parach
- praca w grupach

Środki dydaktyczne

Teksty o historii LOP, komputer/prezentacja, materiały biurowe, flipchart.

Przebieg zajęć

1. Wprowadzenie:
krótka historia LOP: organizacja powstała w 1928 roku w Warszawie, której celem była ochrona lasów oraz dzikiej przyrody. Obecnie prowadzi edukację ekologiczną, konkursy, akcje sprzątania świata i inicjatywy społeczne. Prezentacja – *Razem dla natury* - załączniki.
2. Tworzenie mapy myśli: *Dlaczego przyroda potrzebuje ochrony?*

3. Praca w grupach – mini-projekt:
Każda grupa proponuje działanie ekologiczne, które klasa mogłaby zrealizować.
4. Prezentacja projektów i dyskusja.
5. Quiz w narzędziu TIK

Materiały dla nauczyciela:

1. Strona główna Ligi Ochrony Przyrody: <https://www.lop.org.pl/> (historia, działalność, aktualności, materiały edukacyjne)
2. Archiwum LOP i informacje historyczne: Zakładka „O nas → Historia” – obszerne opracowanie dotyczące powstania i rozwoju organizacji.
3. Zarządy Okręgowe LOP. Na stronie znajdziesz listę Okręgów, które często publikują własne materiały i kroniki.
4. Archiwalne publikacje LOP: Czasopisma: Przegląd Przyrodniczy (materiały popularnonaukowe i edukacyjne) dawne plakaty i broszury dostępne w bibliotekach cyfrowych (Polona, Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa).

Załączniki:

1. *Krótką historią Ligi Ochrony Przyrody.*
2. Prezentacja: *Razem dla natury.*
3. Przykładowy quiz podsumowujący zajęcia.

Załącznik 1:

Krótką historią Ligi Ochrony Przyrody

Na początku XX wieku Polska była krajem pełnym kontrastów. Z jednej strony – ogromne połacie dzikich lasów, rzek i bagien. Z drugiej – szybki rozwój przemysłu, urbanizacja i rosnąca presja człowieka na środowisko. Właśnie wtedy wśród naukowców, leśników, nauczycieli i miłośników natury zaczęło rodzić się przekonanie, że przyroda nie obroni się sama.

Był rok 1928. W Warszawie spotkała się grupa ludzi, których łączyło jedno – poczucie odpowiedzialności za polską naturę. Wśród nich byli przyrodniczy, leśnicy, nauczyciele i profesorowie. Wiedzieli, że aby ratować przyrodę, trzeba ją najpierw zrozumieć, a potem nauczyć innych, jak ją szanować.

Tak powstała Liga Ochrony Przyrody, w skrócie LOP – pierwsza w Polsce i jedna z pierwszych w Europie organizacja społeczna zajmująca się ochroną środowiska. Jako symbol LOP przyjęto żubra, ponieważ to jedno z najbardziej rozpoznawalnych i cennych zwierząt w Polsce. W ówczesnych czasach był bliski wyginięcia, ale dzięki ochronie i wysiłkom ludzi udało się go uratować.

Pierwsze lata – przyroda pod lupą

Nowo powstała Liga szybko zyskała rozgłos. W czasach, gdy w szkołach nie uczono jeszcze ekologii, to właśnie LOP zaczęła wprowadzać pierwsze materiały edukacyjne o roślinach,

zwierzętach i zagrożeniach środowiska. Organizowano odczyty, wycieczki terenowe, akcje sadzenia drzew i działania na rzecz ochrony ginących gatunków.

Liga współpracowała z naukowcami i leśnikami przy zakładaniu pierwszych parków narodowych, m.in. w Puszczy Białowieskiej i Pieninach. Jej członkowie apelowali o tworzenie rezerwatów oraz o ochronę ptaków drapieżnych, płazów i rzadkich roślin.

II wojna światowa – trudny czas

W czasie wojny działalność LOP musiała zostać ograniczona, ale nie wygasła. Członkowie Ligi nadal starali się prowadzić edukację – często nieformalnie – oraz pilnować, aby cenne przyrodniczo obszary nie zostały bezpowrotnie zniszczone.

Powojenny rozkwit – przyroda staje się wspólną sprawą

Po 1945 roku LOP ponownie rozwinęła skrzydła. Organizacja działała w całym kraju, zakładając oddziały terenowe i koła szkolne. Miliony uczniów angażowały się w konkursy, zbiórki surowców, sadzenie drzew, obserwacje przyrodnicze i lokalne akcje ekologiczne. Liga wydawała książki, czasopisma i plakaty, popularyzowała wiedzę o ochronie gatunków, lasów, parków narodowych i krajobrazów.

To właśnie dzięki LOP w świadomości Polaków pojawiły się na większą skalę takie pojęcia, jak:

- ochrona gatunkowa,
- rezerwat przyrody,
- bioróżnorodność,
- edukacja ekologiczna.

Po 1989 roku – LOP w nowej rzeczywistości

Transformacja ustrojowa przyniosła nowe wyzwania: rozwój przemysłu, wzrost ilości odpadów, problemy z jakością powietrza. Liga zaczęła w nich uczestniczyć, prowadząc kampanie o recyklingu, smogu, ochronie wód i zrównoważonym rozwoju.

W szkołach licznie działały koła LOP, a organizacja współtworzyła ogólnopolskie akcje, takie jak:

- *Sprzątanie Świata*
- *Dzień Ziemi*
- konkursy i programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży

LOP dzisiaj – nadal ważny głos przyrody:

- prowadzi edukację ekologiczną,
- wydaje materiały dla szkół,
- organizuje akcje społeczne, konkursy i warsztaty,
- współpracuje z parkami narodowymi i instytucjami ochrony przyrody,
- promuje ochronę bioróżnorodności, wód, powietrza i krajobrazu,

- zachęca młodych do bycia „strażnikami natury”.

Mimo że świat bardzo się zmienił, jedno pozostało takie samo jak w 1928 roku:

przekonanie, że przyroda potrzebuje ludzi, którzy będą o nią walczyć.

Liga Ochrony Przyrody istnieje już prawie 100 lat i nadal pełni ogromnie ważną rolę – jest mostem między nauką, szkołami, społecznościami lokalnymi i wszystkimi, którzy wierzą, że przyszłość planety zależy od naszych codziennych decyzji.

Bibliografia:

- Liga Ochrony Przyrody – materiały edukacyjne i strona internetowa (www.lop.org.pl)
- Przyroda Polska – czasopismo LOP
- Pawlikowski J.G., Kultura a natura
- Szafer W., Ochrona przyrody i jej zasobów, Dzieje ochrony przyrody w Polsce
- Mirek Z., Różnorodność biologiczna Polski
- Mizgajski A., Edukacja ekologiczna w Polsce – stan i perspektywy
- Nowicki M., Ochrona środowiska w Polsce
- Podstawa programowa MEN
- Ustawa o ochronie przyrody (2004)
- artykuły naukowe (Google Scholar)
- materiały WWF Polska